

Niillä historioitsijoilla, jotka pitävät kiinni tällaisista käytännön detajeista ja vielä osallistuvat mm. kuvituksen rakentamiseen, on ymmärtääkseni riittänyt toimeksiantoja. Sana hyvistä kirjoittajista kiirii eteenpäin pienessä Suomessa.

Ns. tutkimusyhteisön pitäisi kuitenkin huolestua siitä, miten usein yritysjohtajat toteavat, etteivät he halua historialtaan ”tiedettä”. Tämä on johtanut siihenkin, että yrityshistorioita tekemään on kiinnitetty (arvattavasti hyvin palkkioin) tunnettuja kirjailijoita, joilla ei usein ole ollut edes aikaa paneutua aineistoonsa. Tekstiä on kyllä syntynyt ainakin riittävän isoin rivivälein ja loppu on täytetty komein kuvin.

Historioitsijoiden kannattaisi vahvistaa mielikuvaa siitä, ettei heidän tieteesä parhaimmillaan ole tylsää, koukeroista skolas-tiikkaa, vaan kiinnostavaa, uskottavaa ja samalla hyödyllistä. Hyvä, analyttisen objektiivinen kertomus täyttää nämä vaatimukset – rakentuuhan liikkeenjohdon koulutuskin paljossa case-selvityksiin.

KIMMO RENTOLA

Vielä muutama sana

Dos. Kimmo Rentola vastaa valt.tri Veli-Pekka Leppäselle (ks. HAik 1/2000, s. 70).

■ *Veli-Pekka Leppänen* moitti kirjansa arvostelua. Varmaan aiheestakin, mutta toisaalta väitöskirjan kohdalla on tavanomais-

ta, että työn ansiot kuitataan lausunnossa lyhyesti, kun taas sen puutteet täytyy todistaa.

Arvostelin kirjan pääteesiä ja tulosta, jonka mukaan kommunistien hajaannuksessa 1960-luvulla kysymys oli ensi sijassa valtaistelusta. Esitin pohdittavaksi, olisiko ratkaisevampaa voinut olla esim. suhde Neuvostoliiton ns. johtavaan rooliin.

Tekijä puolustautuu kertomalla mainin-neensa Neuvostoliiton. Mutta kyse ei ole maininnoista, vaan eri tekijöiden asemasta Skp:n hajaannuksen selittämisessä. Niin tässä kuin muuallakin väitöskirjassa melkein kaikki oikeat ainekset ovat mukana, mutta soppa ei silti tahdo maistua, koska mittasuhteissa on heittoa.

Sikäli näkyy edistystä, ettei tekijä enää puolusta valtataisteluteesiään.

Toinenkin kohta ansaitsee argumentointia. Kun tivasin Skdl:n merkityksen laajempaa huomioimista, tekijä vetoaa rajanneensa sen pois, ja kysyy, eikö ilmoitus riitä. Katsoisin, että rajaukset eivät ole arvostelun yläpuolella. Jos tutkittavan prosessin olennainen aspekti on sivuutettu, siitä saa huomauttaa ja mahdollista vinoutumaa pohtia.

Tässä kohtaa tekijä ylipuolustautuu, sillä toisaalta hän vakuuttaa rajanneensa Skdl:n pois, mutta toisaalta väittää käsitelensä sen.

Muilta osin Leppäsen pitkä vastine ei täysin pysy asiallisuuden puitteissa. Omaa hengtuetta saa puolustaa pää pystyssä, mutta tarkastettavaksi jätetyn opinnäytteen kohdalla puolustuslinja nousee karvan verran ylös, jos tekijä käy neuvomaan, miten lausunto sopii kirjoittaa ja mikä arvosana antaa.

Harvinaista herkkua Aikakauskirjan lukijoille on myös vastaväittäjän motiivien arvuuttelu. Aatoksistani on löytynyt oikein lähde: nokkavan kollegan murjaisu. Sanoisin, että ripaus lähdekritiikkiä olisi tässäkin tehnyt hyvää.